

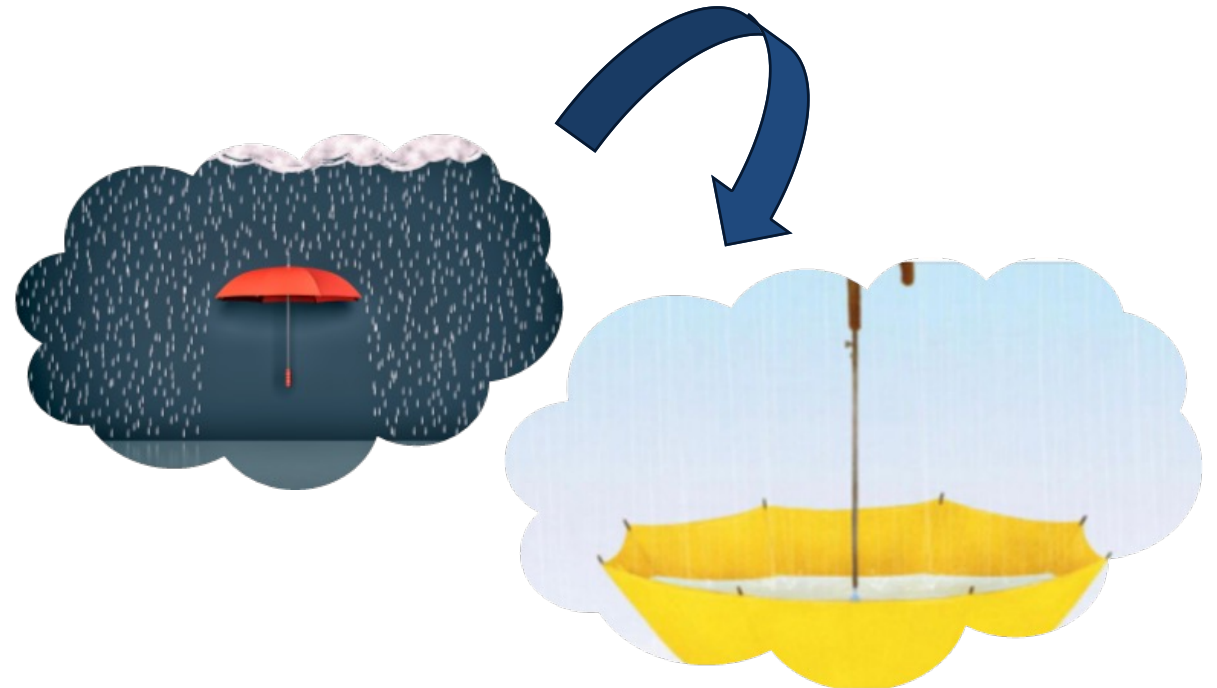
Van wie is het water... in een context van klimaatverandering?

Flore Vavourakis (KU Leuven, FWO)
Dianthe Verhoef (Open Universiteit)



RECHT IN CONTEXT

- Collectief geheugen: natte regio <> Klimaatverandering: risico droogte én overstromingen
- Vergunningen, zorgplicht... <> Onderbelicht: Privaatrecht
- Goederenrecht => verdeling (private) rechten: Wie heeft recht op welk water?
 - => Voldoende water voorhanden
 - => Exclusiviteit
 - => Water als last



PRIVAATRECHTELIJKE WATERKWALIFICATIES

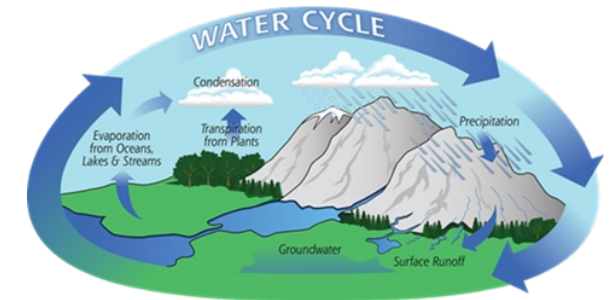
Nederland

- Uitgangspunt: water = res nullius
- Uitzondering: private eigendom
bv. flessenwater, water in reservoir of vijver

Van niemand... tot iemand het zich toe-eigent

België

- + Afhankelijk van het soort water
- + Openbaar domein
- + Gemene voorwerpen (art. 3.43, eerste lid BW)



“De gemene voorwerpen kunnen niet in hun totaliteit worden toegeëigend.

Zij behoren aan niemand toe en worden gebruikt in het algemeen belang, met inbegrip van het belang van toekomstige generaties. Het gebruik ervan is aan allen gemeen en wordt door bijzondere wetten geregeld.”

SOCIO-ECOLOGISCHE EVOLUTIES

Traditionele waterkwalificaties => groeiend sociaal en ecologisch bewustzijn

- Hoe wordt naar dat water gekeken?
 - **BE** : 2021 invoering moderne kwalificatie 'gemeen voorwerp'
 - **NL** : geen speciale 'beschermende kwalificatie'
- Naar welk water wordt gekeken? Naar welk water niet? Bv. virtueel water, herwaardering afvalwater

Ruimere evolutie

- Goederenrecht ≠ neutraal => waarden?
Niet puur economische belangen
- 'Het algemeen belang' speelt een steeds grotere rol in het privaatrecht
- Oude tools herontdekken



BESTAANDE TOOLS IN NIEUWE CONTEXT

Bestaande tools (NL & BE)

- Overeenkomst -> contractsvrijheid
- Erfdienstbaarheden/burenhinder

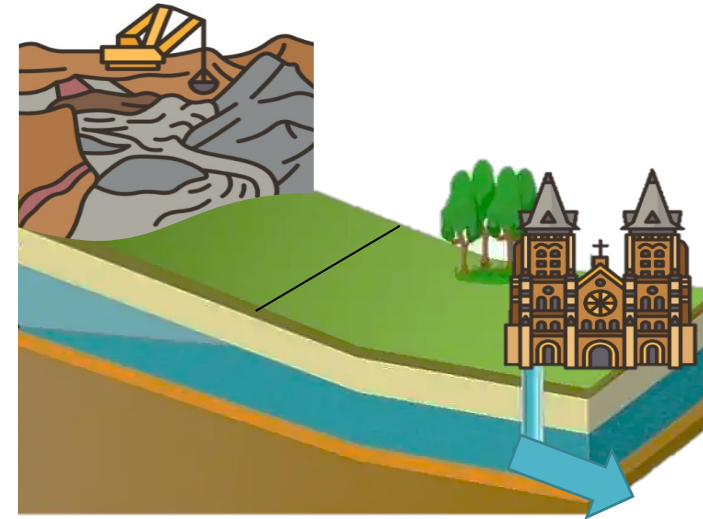
Abdijbierzaak (BE)

- Lange termijn
- Publiek/privaatrecht
- David vs. Goliat

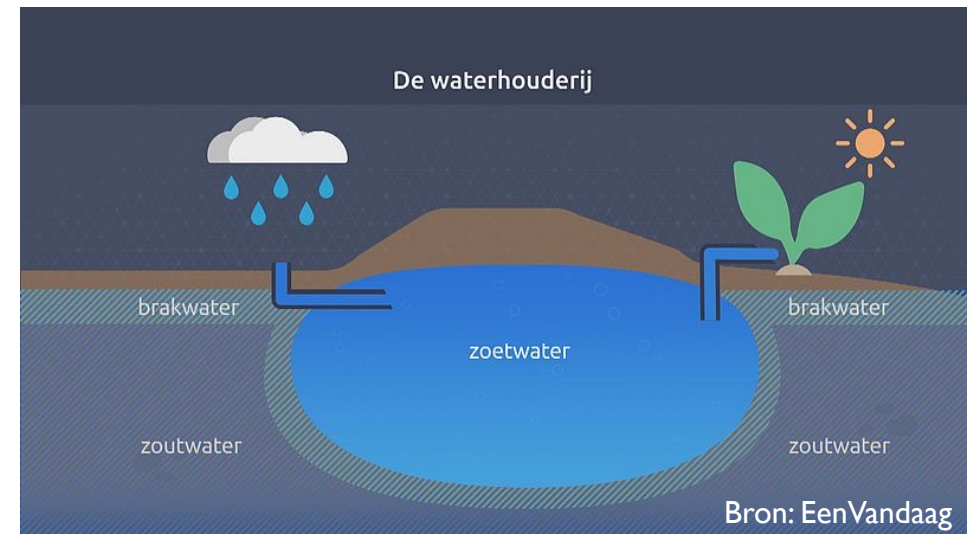
Infiltratie in 'zoetwaterbel' (NL)

- Infiltreren in de winter, onttrekken in de zomer
- Impact op derden: te veel / te weinig water en/of waterverontreiniging ?
- En: hoe voorkom je meelifters?

Publiekrecht:
Vergunningen



Privaatrecht



PUBLIEK ÉN PRIVAAT

Exclusiviteit < privaatrecht

MAAR creëert het publiekrecht niet ook exclusieve rechten ?

Bv. 1: Verdringingsreeks (NL) / Afwegingskader (VL)

- NL: verplichte voorrangregeling / VL: kader
- Eigen inspanningen belonen -> VL: handvat / NL: ?
- Ratio legis bescherming (eigendoms)rechten

Bv. 2: Infiltratieverplichtingen (VL)

- Wanneer verplichting opleggen? Wanneer niet?
- Afweging algemeen belang <> eigendomsrecht

